

Sygn. akt IV Ca 138/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Kulczycka

Sędziowie SO Beata Janiszewska (spr.)

SR del. Anna Rutkowska - Przasnek

Protokolant Joanna Rekruciak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2014 r. w W.

sprawy z powództwa B. B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Południe w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w W.

z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 1333/12

1. oddała apelację;
2. zasądza od B. B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w W. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt IV Ca 138/14

UZASADNIENIE

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy podziela – w zakresie przedstawionym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku: niesporne między stronami - ustalenia faktyczne Sądu I instancji, w związku z czym nie zachodzi potrzeba powtórzenia poczynionych już ustaleń (postanowienie SN z 26.04.2007 r., II CSK 18/07, Lex 966804). Zarzuty apelacji sprowadzają się do polemiki z motywami rozstrzygnięcia Sądu I instancji, pozostającej częściowo w luźnym związku z przedstawionymi przez ten Sąd przyczynami oddalenia powództwa. Ponadto, bez podważenia osnowy stanowiska Sądu, podejmują szereg kwestii ogólnych oraz prezentują własne poglądy powoda co do oczekiwanej (zdaniem powoda: uzasadnionej) oceny materiału sprawy. Tak sformułowane zarzuty należało uznać za nieskuteczne.

Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne. Nie znajduje podstaw odmienna, przedstawiona w pozwie teza, iż to pozwanego „obciąża obowiązek udowodnienia, że (...) działał zgodnie z prawem i nie naruszył (...)

dóbr osobistych” powoda (k. 1v.). Na stronie występującej o zasądzenie odszkodowania lub zadośćuczynienia z tytułu przewlekłości postępowania sądowego spoczywa w pierwszym rzędzie ciężar dowodu wystąpienia takiej przewlekłości, traktowanej jako przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Wynika to z ogólnych zasad odpowiedzialności, a znajduje potwierdzenie w treści art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 ze zm.).

Przepis ten stanowi, że strona, której skargę uwzględniono, może w odrębnym postępowaniu dochodzić naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości od Skarbu Państwa albo solidarnie od Skarbu Państwa i komornika. Stwierdzenie zatem przewlekłości wskutek uwzględnienia powyższej skargi oraz zasądzenie sumy pieniężnej, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy j.w., nie pozbawia strony możliwości dochodzenia także (ponadto) odszkodowania lub zadośćuczynienia. Jednocześnie natomiast, jak wskazuje się w orzecznictwie (wyrok SN z 6.5.2010 r., II CSK 640/09, Lex nr 598758), stwierdzenie takie nie zwalnia strony powodowej z ciężaru dowodu wszystkich pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa (art. 417 i nast. k.c.).

W okolicznościach sprawy było niesporne, że nie została uwzględniona żadna ze skarg powoda o stwierdzenie przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie w sprawach o sygnaturze akt VI S 7/11 i VI S 17/12 oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt II S 63/11). Nie wykluczało to wprawdzie dochodzenia zadośćuczynienia w niniejszej sprawie. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 2 ustawy j.w., postanowienie uwzględniające skargę wiąże sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, co do stwierdzenia przewlekłości postępowania. Oznacza to, że dla Sądu rozstrzygającego o podstawach zasądzenia odszkodowania i zadośćuczynienia nie jest wiążące postanowienie o oddaleniu skargi na przewlekłość. Strona dochodząca zasądzenia tych roszczeń winna jednak, o czym była uprzednio mowa, udowodnić zaistnienie przewlekłości postępowania, jak również kolejnych okoliczności, z których wystąpieniem wiązany jest skutek powstania odpowiedzialności deliktowej pozwanego.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, że powód nie przedstawił w sprawie materiału dowodowego, pozwalającego na wykazanie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Powód powołał w pozwie okoliczności, które, jego zdaniem, miały świadczyć o zasadności żądania zapłaty zadośćuczynienia. Zostały one jednak zakwestionowane w odpowiedzi na pozew, a zatem były sporne i – dla wywodzenia z nich skutków prawnych - musiały być udowodnione przez powoda. Tymczasem, jak trafnie wskazał Sąd I instancji – zgłoszony przez powoda dowód z kart sprawy o sygnaturze III K 525/09 był niewystarczający do wykazania przesłanek odpowiedzialności pozwanego. Powód ograniczył się jedynie do powołania dat kolejnych czynności podejmowanych przez Sąd. Wbrew wywiadowi apelacji, stanowiącym częściowo powtórzenie twierdzeń podniesionych uprzednio w pozwie, takie zestawienie nie jest wystarczające do udowodnienia przewlekłości postępowania. Nie pozwala bowiem na dokonanie oceny szerzej ujętych uwarunkowań rozpoznania sprawy.

Konieczność przeprowadzenia całościowego zbadania przebiegu postępowania wynika wprost z treści art. 2 ust. 2 ustawy j.w., który stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawiloci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Wniosek o tym, że niewystarczające jest samo porównanie wskazanych przez powoda dat czynności podejmowanych w postępowaniu, znajduje potwierdzenie w fakcie oddalenia wszystkich wniesionych przez powoda skarg na przewlekłość postępowania. Wynika z tego bowiem, że mimo podejmowania czynności w w/w datach, Sądy nie

dopatrzyły się podstaw stwierdzenia przewlekłości postępowania. Powód nie wykazał w niniejszej sprawie, by zachodziły podstawy do odmiennej oceny. Nie zgłosił na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych, ograniczając się do przytoczenia wybranych okoliczności dotyczących toczącej się przeciwko niemu sprawy karnej. Wywody apelacji stanowią jedynie polemikę z treścią orzeczeń zapadłych w przedmiocie przewlekłości postępowania, opartą na stwierdzeniu powoda, że „Sąd Okręgowy mógł popełnić błąd” (k. 45). Prezentują także osobiste przekonania powoda w kwestii zasadności rozstrzygnięcia o tymczasowym aresztowaniu (k. 46), mającym rzekomo świadczyć o naruszeniu dobra osobistego powoda w postaci wolności.

Skoro zatem nie stwierdzono we właściwym trybie istnienia przewlekłości postępowania, a powód również w niniejszym postępowaniu nie przedstawił na tę okoliczność skutecznych dowodów, należało uznać, że – wobec niewykazania powoływanej przez powoda przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa – nie zachodziły podstawy do uwzględnienia zgłoszonego żądania. Badanie pozostałych przesłanek tej odpowiedzialności stało się więc bezprzedmiotowe, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd pierwszej instancji. Jedynie na marginesie należy zauważyć, że powód nie wykazał także doznania krzywdy, która ponadto miałaby stanowić normalne następstwo zaistnienia (rzekomej) przewlekłości postępowania. Wbrew wywodom apelacji, nie sposób zakładać, że opisany przez powoda stan czynności w postępowaniu karnym wywołał skutki w postaci krzywdy – zwłaszcza jeśli zważyć, że powód (oprócz 9 dni tymczasowego aresztu w sprawie, która stała się podstawą sformułowania niniejszego żądania) odbywał w tym czasie kary pozbawienia wolności orzeczone w innych sprawach.

Apelacja powoda, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw, podlegała więc oddaleniu stosownie do art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 i w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Ponieważ powód nie dochodził odszkodowania lub zadośćuczynienia związanego z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, nie zachodziły podstawy do zastosowania stawki wynagrodzenia adwokackiego, określonej w par. 11 ust. 1 pkt 25 tego rozporządzenia. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do nieobciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej. Czynnikiem, który miałby determinować takie rozstrzygnięcie, nie jest powoływana przez powoda zła sytuacja majątkowa. Nawet bowiem, jeśli stwarza ona możliwość uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych (jak w przypadku powoda), to nie oznacza, że powód, który zainicjował niniejsze postępowanie, nie powinien zwrócić kosztów stronie przeciwnej, bezpodstawnie, o czym świadczy wynik sprawy, zaangażowanej w spór sądowy.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.